

Sygn. akt III AUa 690/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak (spr.) SSA Iwona Krzczowska - Lasoń
Protokolant:	stażysta Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2015 r. w Gdańsku

sprawy A. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. akt VI U 771/14

oddala apelację.

SSA Grażyna Czyżak SSA Bożena Grubba SSA Iwona Krzczowska –Lasoń

Sygn. akt III AUa 690/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lutego 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), odmówił ustalenia A. N. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wskazując, że orzeczeniem z dnia 21 lutego 2014 r. komisja lekarska ZUS orzekła, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł A. N. kwestionując dokonaną w postępowaniu administracyjnym ocenę wpływu rozpoznanych u niego schorzeń na jego zdolność do pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2015 r. w sprawie VI U 771/14 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 25 lutego 2014 r. nr (...) w ten sposób, że ustalił A. N. prawo do renty okresowej z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01 lutego 2014 r. do dnia 30 listopada 2016 r.,
2. stwierdziła, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

Pobierający rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy A. N. w dniu 30 grudnia 2013 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w B. wniosek o ponowne ustalenie prawa do tego świadczenia.

Orzeczeniem z dnia 21 lutego 2014 r. komisja lekarska ZUS nie stwierdziła u ubezpieczonego niezdolności do pracy.

W odwołaniu wnioskodawca zakwestionował takie stanowisko komisji lekarskiej ZUS, które stało się podstawą do wydania w dniu 25 lutego 2014 r. zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, że przedmiotem sporu pomiędzy stronami okazał się być stan zdrowia A. N. w kontekście jego zdolności bądź niezdolności do pracy.

Postanowieniem z dnia 08 kwietnia 2014 r. Sąd ten dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach: neurolog, neurochirurg i specjalista medycyny pracy w celu ustalenia, czy stan zdrowia ubezpieczonego czyni go nadal częściowo niezdolnym do pracy, czy też uległ poprawie w taki sposób, że aktualnie jest on zdolny do pracy zgodnie z kwalifikacjami i poziomem wykształcenia. Jaki jest stopień niezdolności tej pracy i przewidywany czas jej trwania. Jeżeli tak to, jakie były dowody, którymi dysponował organ rentowy, czy to były te same dowody, którymi dysponowali lekarze z komisji lekarskiej ZUS, czy też dokumentacja medyczna złożona już po wydaniu decyzji przez ZUS. Zadaniem biegłych było również ustosunkowanie się do orzeczenia lekarza orzecznika ZUS oraz orzeczenia komisji lekarskiej ZUS.

Zespół biegłych w swojej opinii z dnia 27 listopada 2014 r. stwierdził u A. N. stan po trzykrotnym leczeniu operacyjnym pourazowej mielopatii szyjnej oraz pooperacyjnym leczeniu dyskopatii lędźwiowej L5, S1 z objawowym zespołem piramidowym lewostronnym, przewlekły zespół bólowy szyjno-barkowy i lędźwiowo-krzyżowy objawowy z częstymi zaostrzeniami i obecnymi objawami ubytkowymi, nadciśnienie tętnicze, a także głuchotę ucha prawego. Dokonując oceny stanu zdrowia biegli wyprowadzili zgodny wniosek o jego, trwającej nadal częściowej, okresowej niezdolności do pracy.

Pismem procesowym z dnia 07 stycznia 2015 r. organ rentowy wniósł zastrzeżenia do tej opinii wskazując, że ubezpieczony jest z wykształcenia mechanikiem maszyn i urządzeń przemysłowych. Od 2008 r. pracuje jako zaopatrzeniowiec - kierowca, przy czym od dnia 01 listopada 2014 r. pracuje na pół etatu, co oznacza, że jest zdolny do pracy. Zdaniem tego organu opisywane przez biegłego neurologa objawy neurologiczne po leczeniu operacyjnym są w niewielkim nasileniu i nie powodują długotrwałej niezdolności do pracy, co ubezpieczony potwierdza swoją aktywnością zawodową.

W ocenie Sądu I instancji opinia biegłych lekarzy sądowych zasługuje na przyjęcie jej za wiarygodny dowód właściwej kwalifikacji zdrowotnej A. N.. Sąd ten wskazał, że opinia ta została sporządzona po przeprowadzeniu dokładnego wywiadu. Opisy stanu narządów i układów ubezpieczonego świadczą o tym, że badania przeprowadzono rzetelnie. Została wydana przez specjalistów z dziedzin medycyny odpowiednich do jego schorzeń, którzy przekonywająco uzasadnili swoje stanowisko, a logiczne wnioski ich opinii oparte były na starannej ocenie dokumentacji lekarskiej i wynikach badań przedmiotowych.

Sąd Okręgowy uznał, że mocy dowodowej tej opinii nie odebrały zastrzeżenia organu rentowego, zwłaszcza w odniesieniu do zarzutu, że ubezpieczony wykonując pracę zawodową okazuje, iż jest zdolny do pracy.

W tym miejscu Sąd ten stwierdził, że fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy zaopatrzeniowca - kierowcy w wymiarze jednej czwartej etatu nie pozbawia go prawa do skutecznego ubiegania się o należne mu świadczenie rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Warunkiem przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest samo powstanie tej niezdolności, obok oczywiście bezspornych w przypadku odwołującego, pozostałych przesłanek wymienionych w art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. ,poz. 748 ze zm.)

Definicja niezdolności do pracy zawarta jest w art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej stanowiącym, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Ustalając istnienie lub brak zdolności do pracy należy brać pod uwagę obiektywnie istniejący stan chorobowy, a nie postępowanie ubezpieczonego wskazujące na zachowanie czy odzyskanie zdolności do pracy (por. wyrok S.N. z dnia 28 maja 2002 r., II UKN 282/01, OSN z 2003 r., nr 4, poz. 44).

Zarówno lekarz orzecznik ZUS, komisja lekarska ZUS, jak i zespół biegłych lekarzy sądowych dokonali oceny własnej stanu zdrowia, przy czym ci ostatni dostrzegli znacznie większy stopień nasilenia dolegliwości w przebiegu istniejących u ubezpieczonego schorzeń.

Sąd I instancji podkreślił, że opinia biegłych tak jak każdy inny dowód podlega ocenie Sądu orzekającego, tak, co do jej zupełności i zgodności z wymaganiami formalnymi jak i co do jej mocy przekonywującej. Jeżeli jeden z tych punktów widzenia nie nasunie Sądowi zastrzeżeń to może stanowić uzasadnioną podstawę do dokonania ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok S.N. z dnia 17 maja 1974 r., I CR 100/74, niepublik.).

Sąd jest powołany do kontrolowania logicznego biegu przesłanek opinii i do sprawdzenia jej wyników w oparciu o materiał dowodowy sprawy. Skoro jednak biegły wydaje opinię o takich dziedzinach życia, które wymagają wiadomości szczególnych Sąd nie może postąpić z opinią biegłego w ten sposób, aby zastąpić pewne wnioski tej opinii swoimi ustaleniami opartymi nie na konkretnych faktach, lecz na rozumowaniu, które w oderwaniu od wiadomości fachowych może z łatwością przekształcić się w dowolność. Dlatego też opinia biegłych może być analizowana i oceniana jedynie w zakresie jej fachowości, rzetelności i poprawności wnioskowania a nie z pozycji wartościowania poglądów. Odmienne ustalenia mogą być w tej mierze dokonywane tylko na podstawie opinii innych biegłych, jeżeli opinia jest bardziej przekonywująca (por. wyrok S.N. z dnia 13 października 1987 r., II URM 228/87, publik. OSN z 1988 r. nr 7, poz. 62).

Sąd Okręgowy zaznaczył, że przyjęcie opinii biegłego może nastąpić tylko przy spełnieniu podstawowych warunków takich jak: jasność, wewnętrzna niesprzeczność oraz naukowe i logiczne uzasadnienie, a także ścisły związek z realiami danej sprawy i nienaruszanie reguł proceduralnych przy jej uzyskiwaniu.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd ten wskazał, że kwestionowana przez organ rentowy opinia biegłych lekarzy sądowych spełnia wszystkie powyższe kryteria. Nie znalazł podstaw do podważenia wniosków biegłych i dlatego przyjął ich opinie za podstawę rozstrzygnięcia.

Z tych względów Sąd I instancji nie uwzględnił wniosku tego organu zawartego w piśmie procesowym z dnia 07 stycznia 2015 r. o przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej uznając, że brak jest podstaw do uwzględnienia tego wniosku, a jego uwzględnienie właściwie doprowadziłoby tylko do przewlekłości postępowania.

Przepis art. 107 ustawy emerytalnej stanowi, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego ustalono brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Sąd Okręgowy stwierdził, że skoro zespół biegłych uznał, iż w stanie zdrowia ubezpieczonego nie nastąpiła poprawa skutkująca uzyskaniem zdolności do pracy, a zatem zasadne jest przyjęcie, że prawo do spornego świadczenia nadal wnioskodawcy przysługuje. Co ważne organ rentowy nie wykazał, na czym miałyby polegać poprawa w stanie zdrowia ubezpieczonego w porównaniu do poprzedniego badania.

W tym stanie rzeczy, uznając odwołanie A. N. za uzasadnione, na podstawie art. 477 (14) § 2 k.p.c., Sąd ten orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, na podstawie art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej, z urzędu orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

Sąd I instancji stwierdził, że analiza porównawcza części medycznej akt rentowych z treścią opinii biegłych lekarzy sądowych pozwala na wniosek, że biegli ci nie dysponowali żadnymi nowymi dowodami leczenia ubezpieczonego, z którymi wcześniej organ rentowy nie miałby do czynienia. Oznacza to, że przyczyną, dla której ubezpieczony uzyskał prawo do dochodzonego świadczenia dopiero w następstwie wyroku wydanego w niniejszej sprawie nie były nowe dowody, nowe okoliczności, do których organ rentowy nie mógłby się ustosunkować, a jedynie odmienna ocena stanu zdrowia ubezpieczonego w zakresie, który był przedmiotem badania przez lekarzy z komisji lekarskiej ZUS.

Stosownie do treści art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu orzeczenia organu odwoławczego, ale tylko wówczas, gdy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej niezbędnej do wydania decyzji okoliczności. W ocenie tego Sądu nieprawidłowe działanie komisji lekarskiej ZUS wyrażającej się w orzeczeniu o zdolności A. N. do wykonywania pracy jest okolicznością, za którą Zakład ponosi odpowiedzialność, skoro jedynie z tej przyczyny doszło do odmowy przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów: prawa materialnego, tj. art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) oraz prawa procesowego, tj., art. 233 § 1 i art. 278 § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego-pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie, powołał się na treść art. 278 § 1 k.p.c. oraz kwestionował dokonaną w oparciu o przeprowadzone w tej sprawie dowody ocenę wpływu rozpoznanych u ubezpieczonego schorzeń na jego zdolność do pracy podnosząc, że Sąd I instancji oddalił wniosek o powołanie II zespołu biegłych lekarzy sądowych w celu wydania opinii uzupełniającej.

W konkluzji apelacji organ ten wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie,
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Z treści apelacji wynika zarzut dokonania przez ten Sąd błędnej oceny dowodów poprzez uznanie sporządzonej w postępowaniu sądowym-pierwszoinstancyjnym w niniejszej sprawie opinii biegłych sądowych lekarzy: neurologa, neurochirurga i specjalisty medycyny pracy z dnia 27 października 2014 r. (k. 14-15v. akt sprawy) za miarodajną i

przyjęcie w oparciu o tą opinię, że A. N. jest po dniu 31 stycznia 2014 r. nadal okresowo, częściowo niezdolny do pracy do dnia 30 listopada 2016 r.

Skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok S.N. z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX nr 174185).

W ocenie Sądu II instancji apelujący nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela poczynione w postępowaniu sądowym-pierwszoinstancyjnym w przedmiotowej sprawie ustalenia faktyczne i przyjmuje je za własne, a zatem nie zachodzi potrzeba ich powtarzania w tym uzasadnieniu (por. wyrok S.N. z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 391/98, LEX nr 523662).

Za niezasadny uznać należy zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 278 § 1 k.p.c., ponieważ naruszenie tego przepisu może mieć miejsce wyłącznie wtedy, gdy sąd samodzielnie wypowiada się w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych, z pominięciem dowodu z opinii biegłego (por. wyrok S.N. z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, LEX nr 1771399), co nie ma miejsca w niniejszej sprawie.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii, czy po dniu 31 stycznia 2014 r. ubezpieczony spełnia łącznie wszystkie ustawowe przesłanki ustalenia mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wynikające z treści art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), a w szczególności sporną przesłankę w postaci niezdolności do pracy (art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

Wbrew stanowisku apelującego nie znajdował natomiast zastosowania przepis art. 107 ust. 1 ustawy emerytalnej, ponieważ prawo wnioskodawcy do renty z tytułu niezdolności do pracy ustało z upływem okresu, na jaki to świadczenie przyznano decyzją z dnia 09 września 2013 r. (k. 183 akt ren. ZUS), tj. z dniem 01 lutego 2014 r., zaś powyższy przepis dotyczy sytuacji, w których prawo do ustalonego już świadczenia albo jego wysokość ulega zmianie.

U podstaw dokonanej przez Sąd I instancji oceny zdolności wnioskodawcy do pracy leży sporządzona w postępowaniu sądowym-pierwszoinstancyjnym w niniejszej sprawie opinia biegłych sądowych lekarzy: neurologa, neurochirurga i specjalisty medycyny pracy z dnia 27 października 2014 r. (k. 14-15v. akt sprawy), w której biegli ci uznali, że odwołujący jest po dniu 31 stycznia 2014 r. nadal częściowo niezdolny do pracy na okres do dnia 30 listopada 2016 r.

Opinia biegłego podlega ocenie na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. wyrok S.N. z dnia 21 października 2004 r., V CK 143/04, LEX nr 585885).

Sąd II instancji stwierdza, iż sporządzona w postępowaniu sądowym - pierwszoinstancyjnym opinia biegłych sądowych lekarzy odpowiada wymogom stawianym przez przepis art. 285 § 1 k.p.c., ponieważ nie tylko umożliwia jej sądową kontrolę, ale nadto uzasadnienie jest przystępne i zrozumiałe dla osób nie dysponujących wiedzą medyczną, zaś wnioski sformułowane zostały jasno i czytelnie.

Opinia ta sporządzona została przez lekarzy o specjalnościach odpowiadających schorzeniom, na które cierpi A. N. oraz przez lekarza medycyny pracy, który zawodowo zajmuje się oceną wpływu rozpoznanych schorzeń na zdolność do pracy zarobkowej. Treść tej opinii świadczy o tym, że jej wydanie poprzedzone zostało rzetelną i wnikliwą analizą zgromadzonych w sprawie dowodów, mających wpływ na wyrażone w niej finalne ustalenia. Biegli sądowi lekarze przekonywująco i logicznie uzasadnili swoje stanowisko.

Dokonana przez tych biegłych ocena wpływu rozpoznanych u ubezpieczonej schorzeń na jej zdolność do pracy uwzględnia zarówno wymienione w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej czynniki medyczne, jak i wymienione w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej czynniki zawodowe.

U podstaw ustalenia ubezpieczonemu decyzją z dnia 09 września 2013 r. (k. 183 akt ren. ZUS) prawa do okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01 sierpnia 2013 r. do dnia 31 stycznia 2014 r. leżało orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 23 sierpnia 2013 r. (k. 181 akt ren. ZUS i 17-17v. akt dok. lek. ZUS), która uznała, że rozpoznane u niego schorzenia w postaci choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa i stanu po operacji dyskopatii lędźwiowej w kwietniu 2013 r. czynią go nadal częściowo niezdolnym do pracy do dnia 31 stycznia 2014 r. z powodu dolegliwości bólowych okolicy lędźwiowej i ograniczenia sprawności ruchowej.

Z zaświadczenia o stanie zdrowia dla celów świadczeń z ubezpieczenia społecznego ZUS N-9 z dnia 02 grudnia 2013 r. (k. 20 akt dok. lek. ZUS) wynika, że podstawowymi chorobami rozpoznanymi u wnioskodawcy są: mielopatia szyjna, przebyte złamanie kręgu C7 w 1979 r., stan po operacyjnym leczeniu stenozy kanału kręgowego odcinka szyjnego (...), wielopoziomowa dyskropatia lędźwiowa, rwa kulszowa lewostronna nawrotowa i stan po operacyjnym leczeniu dyskropatii (...).

Zaskarżoną decyzję z dnia 25 lutego 2014 r. (k. 195 akt ren. ZUS) wydano w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 21 lutego 2014 r. (k. 25 akt dok. lek. ZUS), w którym stwierdzono, że stwierdzone u A. N. schorzenia w postaci: zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych kręgosłupa ze stenozą odcinka C, leczoną trzykrotnie operacyjnie – (...), dyskropatii L5-S1, leczoną operacyjnie w kwietniu 2013 r. z przewlekłym zespołem bólowym C i L-S w wywiadzie obecnie bez istotnych zaburzeń czynnościowych i neurologicznych, nadciśnienia tętniczego bez klinicznie uchwytanych i udokumentowanych powikłań narządowych oraz głuchoty ucha prawego nie powoduje długotrwałej niezdolności do pracy. Komisja ta wskazała m.in., że w aktualnym badaniu nieistotne funkcjonalne ograniczenie ruchomości kręgosłupa C, ruchomość odcinka L-S w normie, objawy korzeniowe ujemne, bez istotnych zaburzeń neurologicznych. Badany wydolny krążeniowo, oddechowo, sprawny ruchowo i intelektualnie. Nie stwierdziła dalszej długotrwałej do pracy – nastąpiła poprawa stanu funkcjonalnego po rehabilitacji leczniczej ZUS.

Dla oceny kwestii zdolności ubezpieczonego do pracy po dniu 31 stycznia 2014 r. kluczowa jest ocena, czy po tym dniu nastąpiła zmiana stanu jego zdrowia w stosunku do stanu, który leżał u podstaw ustalenia mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od dnia 01 sierpnia 2013 r. do dnia 31 stycznia 2014 r.

Dla uznania wnioskodawcy za niezdolnego do pracy konieczne jest, aby naruszenie sprawności organizmu powodowało, co najmniej utratę w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez niego kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy emerytalnej).

Z treści art. 12 ust. 3 ustawy emerytalnej wynika bowiem, że nie ma niezdolności do pracy w przypadku, gdy naruszenie sprawności organizmu nie jest przeszkodą do wykonywania pracy zgodnej z posiadanymi lub możliwymi do nabycia kwalifikacjami (por. wyrok S.N. z dnia 17 kwietnia 2008 r., II UK 192/07, LEX nr 511705).

Kluczowa dla stwierdzenia, czy rozpoznane u A. N. schorzenia nadal po dniu 31 stycznia 2014 r. czynią go niezdolnym do pracy, jest zatem ocena elementu „znacznosci” ograniczenia jego zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez niego kwalifikacji na skutek wynikających z powyższych schorzeń przeciwwskazań.

Zaznaczyć bowiem należy, że niezdolność do pracy w stopniu mniejszym niż „znaczny” nie jest niezdolnością do pracy objętą ochroną rentową (por. wyrok S.N. z dnia 18 maja 2010 r., I UK 22/10, LEX nr 607130).

Ubezpieczony ma wykształcenie zasadnicze zawodowe, ma wyuczony zawód mechanika maszyn i urządzeń przemysłowych, dotychczas wykonywał prace na stanowiskach: ślusarza (k. 33 akt ren. ZUS t. I), samodzielnego referenta (k. 50 akt ren. ZUS t. I), a ostatnio na stanowisku specjalisty zaopatrzeniowca i specjalisty utrzymania ruchu zakładów (k. 186 akt ren. ZUS t. II).

Treść dokumentu w postaci wywiadu zawodowego dla celów świadczeń z ubezpieczenia społecznego ZUS N-10 z dnia 23 grudnia 2013 r. (k. 186 akt ren. ZUS t. II) wskazuje, że ostatnio wykonywana praca specjalisty zaopatrzeniowca i specjalisty utrzymania ruchu zakładów jest pracą zgodną z kwalifikacjami posiadanymi przez wnioskodawcę, samodzielną, z przewagą wysiłku umysłowego, średnio-ciężką, świadczoną w pełnym wymiarze czasu pracy wewnątrz pomieszczenia i na zewnątrz budynku, w narażeniu na stres, zmienny mikroklimat i hałas, wymagająca: sprawności obu rąk, chodzenia, schylania się, wyjazdów w teren, dobrej ostrości wzroku, dobrego słuchu i koncentracji.

Zasady logiki i doświadczenia życiowego nakazują przyjęcie, że praca na stanowisku ślusarza jest pracą samodzielną, z przewagą wysiłku fizycznego, wykonywaną w pełnym wymiarze czasu pracy, średnio-ciężką, wymagającą: sprawności obu rąk, wymuszonej pozycji, schylania się, podnoszenia i noszenia ciężarów, szczególnej koncentracji i dobrej ostrości wzroku, świadczoną wewnątrz pomieszczenia, jak i na zewnątrz budynku, w ekspozycji na mikroklimat zmienny.

Zasady te przemawiają również za przyjęciem, że praca samodzielnego referenta jest pracą samodzielną, z przewagą wysiłku umysłowego, wykonywaną w pełnym wymiarze czasu pracy, lekką, przeważnie siedzącą, wymagającą: sprawności obu rąk, chodzenia, wymuszonej pozycji i szczególnej koncentracji, świadczoną wewnątrz pomieszczenia.

Z wniosków końcowych opinii biegłych sądowych lekarzy: neurologa, neurochirurga i specjalisty medycyny pracy z dnia 27 października 2014 r. (k. 14-15v. akt sprawy) wynika, że rozpoznane u A. N. schorzenia skutkują: bólami i zawrotami głowy, ograniczeniem ruchomości kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego, drętwieniem i mrowieniem kończyn po stronie lewej z objawowym zespołem piramidowym lewostronnym, obniżeniem tolerancji wysiłku fizycznego oraz głuchotą ucha prawego. Praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w pozycji wymuszonej, praca w warunkach stresujących, praca w złych warunkach atmosferycznych nasila dolegliwości i niekorzystny postęp schorzeń.

W ocenie tych biegłych stan zdrowia ubezpieczonego nie uległ poprawie w porównaniu do tego stanu, który leżał u podstaw ustalenia mu prawa do okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01 sierpnia 2013 r. do dnia 31 stycznia 2014 r.

Konfrontując charakterystykę prac, do których wykonywania wnioskodawca posiada kwalifikacje formalne i faktyczne, z wnioskami końcowymi opinii biegłych sądowych lekarzy uznać należy, że zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego jest przyjęcie, iż rozpoznane schorzenia w znacznym stopniu ograniczają jego zdolność do wykonywania pracy zgodnej z poziomem tych kwalifikacji.

Tym samym, wbrew stanowisku apelującego, stan zdrowia odwołującego po dniu 31 stycznia 2014 r. nadal rodzi przeciwwskazania, które wypełniają, stawiany przez przepis art. 12 ust. 3 ustawy emerytalnej, wymóg „znacznosci” ograniczenia zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez niego kwalifikacji.

Zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego jest przyjęcie, że niecelowe jest przekwalifikowanie zawodowe A. N., biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Opis badania przedmiotowego zawarty w opinii biegłych sądowych lekarzy: neurologa, neurochirurga i specjalisty medycyny pracy z dnia 27 października 2014 r. (k. 14-15v. akt sprawy) koresponduje z wnioskami końcowymi tej opinii.

Podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy na stanowisku zaopatrzeniowca w niepełnym wymiarze czasu nie stoi na przeszkodzie do ustalenia, że jest on częściowo niezdolny do pracy.

Sąd Apelacyjny zauważa bowiem, że wymóg utraty zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami w stopniu znacznym wskazuje na możliwość zachowania nieznacznej zdolności do takiej pracy. Istnieniu częściowej niezdolności do pracy nie przeczy zatem wykonywanie pracy zgodnej z kwalifikacjami, choć w rozmiarze odpowiadającym tej nieznacznej zdolności.

Odnosząc się do zgłoszonego przez organ rentowy w postępowaniu sądowym-pierwszoinstancyjnym w niniejszej sprawie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej (k. 22 akt sprawy) Sąd ten stwierdza, że nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii od tych samych biegłych lub innych biegłych, jeżeli już sporządzona w sprawie opinia jest jednoznaczna i tak przekonująca, że określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną (por. wyrok S.N. z dnia 21 listopada 1974 r., II CR 638/74, LEX nr 4907).

W świetle art. 286 k.p.c. sąd ma bowiem obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi potrzeba, a zatem wówczas, gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (por. wyrok S.N. z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404).

Zdaniem Sądu II instancji zasadnie Sąd Okręgowy uznał, że ponieważ opinia biegłych sądowych lekarzy: neurologa, neurochirurga i specjalisty medycyny pracy z dnia 27 października 2014 r. (k. 14-15v. akt sprawy) jest jednoznaczna i przekonująca, a zatem nie zachodzi potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej tych samych lub nowych biegłych sądowych lekarzy na okoliczność wpływu rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń na jego zdolność do pracy zarobkowej.

W związku z powyższym, na mocy art. 217 § 3 w zw. z art. 227 k.p.c., zasadnie Sąd ten pominął powołany przez organ rentowy w postępowaniu sądowym-pierwszoinstancyjnym w niniejszej sprawie środek dowodowy uznając, że został powołany jedynie dla zwłoki.

Powyższe niezasadnym czyni, wynikający z treści apelacji, zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 217 § 3 w zw. z art. 227 k.p.c.

Apelujący nie zdołał podważyć dokonanej przez biegłych sądowych lekarzy: neurologa, neurochirurga i specjalisty medycyny pracy z dnia 27 października 2014 r. (k. 14-15v. akt sprawy) oceny wpływu rozpoznanych u A. N. schorzeń na jego zdolność do pracy zarobkowej, a zatem sporządzoną przez tych biegłych opinię uznać należy za w pełni wiarygodną i miarodajną dla ustalenia powyższej okoliczności.

Odmienne ocena tej opinii, zaprezentowana w treści apelacji, nie znajduje oparcia w zgromadzonych w niniejszej sprawie dowodach, a tym samym stanowi jedynie gołosłowną polemikę z merytorycznie uzasadnionym stanowiskiem biegłych sądowych lekarzy.

Za niezasadny uznać zatem należy zarzut naruszenia przez Sąd I instancji prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę przeprowadzonych dowodów i uznanie w/w opinii biegłych sądowych lekarzy za miarodajną dla poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

Dla ustalenia ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy konieczne jest łączne spełnianie przez niego wszystkich przesłanek z art. 57 ust. 1 pkt 1-3 ustawy emerytalnej, w tym spornej przesłanki w postaci niezdolności do pracy z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

Poza przesłanką z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej nie jest przedmiotem sporu ani nie budzi wątpliwości spełnianie pozostałych wymogów ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Przeprowadzone w przedmiotowej sprawie dowody wykazały jednoznacznie, że po dniu 31 stycznia 2014 r. wnioskodawca jest nadal okresowo, częściowo niezdolny do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej, a zatem zachodzi podstawa prawna z art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej do przyznania mu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Ponieważ niezdolność A. N. do pracy jest okresowa, tj. od dnia 01 lutego 2014 r. do dnia 30 listopada 2016 r., a zatem stosownie do treści art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, prawidłowe jest przyjęcie, że przysługuje mu okresowa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Następnie konieczne jest ustalenie, czy zachodzą w przedmiotowej sprawie podstawy prawne z art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa ubezpieczonego do renty z tytułu niezdolności do pracy po dniu 31 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny zauważa, że stosownie do treści zd. 1 tego przepisu za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie tej okoliczności.

Tym samym w przypadku stwierdzenia, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nie wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania w niniejszej sprawie decyzji zgodnej z prawem brak byłoby podstaw do przyjęcia za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji dnia wpływu prawomocnego wyroku Sądu Ubezpieczeń Społecznych w tej sprawie.

W ocenie Sądu II instancji wnioski końcowe opinii biegłych sądowych lekarzy: neurologa, neurochirurga i specjalisty medycyny pracy z dnia 27 października 2014 r. (k. 14-15v. akt sprawy) w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości podważyły dokonaną przez komisję lekarską ZUS ocenę wpływu rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń na jego zdolność do pracy zarobkowej po dniu 31 stycznia 2014 r.

U podstaw dokonanej przez tych biegłych sądowych lekarzy oceny: stanu zdrowia kardiologicznego A. N. oraz wpływu rozpoznanych u niego schorzeń na jego zdolność do pracy zarobkowej leżały te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym.

Podzielić zatem należy stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym już na etapie postępowania administracyjnego było możliwe prawidłowe ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa ubezpieczonego do renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. kwestii, czy jest on po dniu 31 stycznia 2014 r. nadal niezdolny do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Brak jest podstaw do przyjęcia, że dopiero po dopuszczeniu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym dowodu z opinii biegłych sądowych lekarzy możliwe było wyjaśnienie wszystkich wątpliwości, stojących na przeszkodzie do wydania prawidłowej decyzji w tym przedmiocie.

Tym samym nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa wnioskodawcy do renty z tytułu niezdolności do pracy po dniu 31 stycznia 2014 r. jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Zasadnie zatem Sąd Okręgowy uznał, że w niniejszej sprawie zachodzą podstawy prawne z art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej do stwierdzenia odpowiedzialności tego organu za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji we wskazanym przedmiocie.

Wobec powyższego, uznając apelację organu rentowego za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.